BIBLIOTECA MARCEL·LÍ DOMINGO
Recull de premsa local i comarcal

CRÒNICA

Setze anys després, moltes, moltes, moltes diferències

Mobilitzacions confluents: La vessant territorial (els ebrencs) va tornar a ser un èxit, però va créixer amb la necessitat nacional (independentisme)

AMPOSTA *Josep M. Arasa*

La tardor de l'any 2000, les notícies arribaben a la redacció per *"ràdio macuto"*. A la intercomarcal de la Plataforma en Defensa de l'Ebre (llavors existia aquesta figura) hi havia una cinquantena de persones d'una vintena de poblacions diferents (un poble, una assemblea), i les coses corrien segons la fidelització que tenies amb les fonts o amb la mitja dotzena de portaveus oficials (diumenge, camuflats entre la marea blava). La primera gran manifestació territorial (tot un repte en aquell moment inicial) vam confirmar que es faria a Amposta a través d'una trucada de telèfon fix. Es pretenia ampliar el moviment antitransvasista més enllà de Tortosa, on ja s'havien produït unes quantes manifestació tres divendres anteriors.

Amposta? Vols dir? Vaig pensar que ara massa arriscat. Dubtava de l'èxit i a la vegada m'agradava la valentia perque era la població de l'alcalde Joan M. Roig, el creador de majories absolutes al ser l'interlocutor únic (o principal) de Jordi Pujol. La idea d'escollir la capital del Montsià va nàixer dels activistes que consideraven més radicals. Es van perdre la majoria la manifestació més massiva (l'últim cop que els vaig veure va ser el 2008 a l'altra manifestació d'Amposta, la segona, per protestar llavors contra les solucions a la sequera del final del tripartit).

Fa setze anys..., ens situa en realitat el 10 l'octubre del 2000. En començar el curs polític (5 de setembre), l'exministre Jaume Matas (i ara condemnat per corrupció) acabava de presentar, en un palau de congressos de la capital de *"reino"*, l'avant-projecte de Pla Hidrològic Nacional. Resultat: transvasament a Barcelona i cap a València, l'enèsim intent. Amb la cara de venedor de fira que fa, Matas ni es va immutar qual li vam sentir dir que començava el compte enrere els tres periodistes ebrencs que hi vam anar. Començava el discurs únic tant a l'Estat (que encara continua practicant-lo) com a Catalunya, on llavors CiU i PSC ja havien estat tocats prèviament perquè rebessen amb aplaudiments (com va passar inicialment i només cal revisar hemeroteques). Tant els mitjans públics de la *'corpo'*, com el 99% dels privats, no en feien prèvia ni seguiment ni valoració final. Si de cas, alguna peça per sortir del pas i salvar les crítiques de l'oposició. L'excepció va ser *30 Minuts*, que va revelar la gravació de Cañete durant una reunió de regants a Llevant. Era un tall i prou, però al setmanari L'EBRE ho vam convertir en categoria màxima com a titular de portada a cinc columnes perquè tots els ebrencs entenguessen que aquella era una lluita de a veure qui els tenia més grans encara que érem David contra Goliat. Tot això era el caldo que hi havia a l'avantsala de la manifestació d'Amposta. Sempre he pensat que l'apel·lació a la testosterona va ajudar, ara fa 16 anys, a que no hi haguessen diferències d'ideologia al perfil humà de les manifestacions. Igual com la que els últims anys he vist quan dos milions de catalans sobiranistes han passat de les consignes dels dirigents *"cadiristes"* i han ingressat a la massa social.

Imatge de la manifestació del 10 d'octubre del 2000.

El protagonisme de diumenge passat va ser social i les pancartes polítiques van quedar enmig de la rua.

Amb un final "Visca Catalunya!", Manolo Tomàs va voler agrair l'allau de suports rebuts

"Les dades són les mateixes ara que abans", deia el persistent Narcís Prat junt amb Carles Ibàñez

Diumenge passat, espectacular la cara de felicitats dels *'camacus'* al sentir-se solidaris i originals defensant la terra, l'aigua i el país sencer, com ens sentíem també fa setze anys enrere uns ebrencs llavors sense identitat ni suports, sense ser massa conscients encara d'on ens posàvem. Felicitats i gràcies. I a tornar-hi aviat.

La desconfiança en la premsa de referència ja va intal·lar-se llavors a moltes consciències perquè es veia que no reflectia el que passava al carrer i tot eren tòpics i frases fetes, sense el mínim rigor tècnic o científic. Els editorials dels mitjans de referència (els mateixos que ara s'han acabat de carregar el periodisme publicant mentides i manipulacions diàries) parlaven de la suposada i tramposa solidaritat, de la falsa manca d'aigua o de que l'aigua es perdia al mar. La gent veia que allò que es vivia al carrer no es reflectia on sempre havia mirat. Com pot ser això?, ens preguntàvem.

Ara ja sabem què és l'IBEX 35 o la trucada directa del president del govern el que marca la pauta, però llavors només eren intuïcions. Fins i tot la mobilització del mòbil no hi era encara. Va ser la premsa de proximitat qui sí que es va mullar, primer només els més valents i a poc a poc més gent. Teníem la sort de conèixer els arguments dels millors i principals científics en el tema (encara ho són ara). Per això cal donar de nou les gràcies a Carles Ibàñez, Narcís Prat i Pedro Arrojo (diumenge, en el paper de fotògraf) per aguantar i no defallir quan els ridiculitzaven. **"Les dades són les mateixes ara que abans"**, deia Prat, home persistent i irònic.

Certament, pel davant dels científics cal situar sempre els activistes i més quan hi porten dedicant mitja vida, o sencera, sense ni cobrar els 150 euros de dietes mensuals que centenars de regidors nascuts dels moviments de fa setze anys almenys han aconseguit. Ells continuen sent l'antídot davant inseguretats o pressions polítiques perquè han fet de l'antipolítica un vestit de seguretat que els ha permès perdurar més de quatre dècades, tot i patir una greu escisió l'any 2004, precisament per distanciar-se dels altres activistes que consideraven més polititzat'. Un fenòmen a estudiar en el futur. Dit això, cal no deixar mai els científics en segon terme, una tendència que sempre he criticat.

Amb tot, la política ha estat i és per a mi (contràriament a l'ànima dominant) decisiva. I és que al final, que fort! Dos ebrencs protagonistes nacionals: Manolo Tomàs (que hauria estat precursor de Colau si s'hagués presentat d'alcalde, si m'hagués fet cas), al set de TV3 abans d'anar a palau; i Carme Forcadell al front de l'ANC i ara, la segona autoritats del país. Un clar senyal, per a mi, de que les mobilitzacions s'han d'unir (antitransvasisme i sobiranisme), com van fer també amb Enron. De fet, encara que injustament es va voler deixar en segon terme, l'èxit de diumenge va ser clarament l'allau humana que van portar ANC-Òmnium. Gràcies, com ja vaig piular.

Diferències de fa setze anys? Moltes, moltes, moltes... Llavors ni es van fer retirar els vehicles de l'avinguda de la Ràpita per on transcorria la manifestació. Llavors érem uns 8.000 que vam reconvertir necessàriament en "prop de 18.000", i ara els prop de 50.000 eren reals, tot i que vaig notar a faltar la presència organitzada de gent de Tortosa, Deltebre i Sant Jaume d'Enveja, de diumenge disgregats. I d'Aragó (sí, felicitats a la tribuna) potser n'eren menys.

Va ser tan existosa la manifestació de diumenge que els apunts crítics potser no agradaran. Però hi ha dos coses que no haurien de repetir-se: com és possible que amb la concentració política transversal més gran que mai s'ha produït ni tan sols es fessen visibles? Una cosa és posar la gent davant, que es mereix el protagonisme, i l'altra enviar al galliner un vicepresident, tres consellers i els representants dels partits als que després es demana implicació. I un altre aspecte clarament a millorar en el futur, siga a Amposta o a Móra d'Ebre ("l'única capital de comarca que porta el nom del riu"), és que, si torna a repetir-se una manifestació territorial d'aquestes característiques, cal buscar un explanada. Els ponts són molt simbòlics, però no són espais logístics ni segurs.

A l'hora dels parlaments, sort que Manolo Tomàs sí que va dir -ja gairebé al final i després de tres "Visca les Terres de l'Ebre!"-, un "Visca Catalunya!". Va ser el màxim reconeixement públic per a l'ANC i Òmnium. Vés per on, la suposada minoria antitransvasista de setze anys enrere ha acabat sent l'origen d'una nova ciutadania nacional, solidària i necessitada de reafirmació (siga territorial, els ebrencs) o nacional (els independentistes). La mobilització social ebrenca va ser pionera en la cronologia dels moviments ciutadans transversals, abans i tot que els del Prestige o la guerra d'Irak. Ja ara, després de cinc multitudinàries mobilitzacions nacionals organitzades per l'ANC (una d'elles portant també gent al sud), la confluència d'actuar amb la guia del sentit comú les fa convergir. Un país independent farà impossible el que continuen planejant els corruptes i insensats, i com més es tarde, menys opcions.

Més enllà de l'oportunisme militant que comporta fer confluir les dos mobilitzacions, allò que cal tindre en compte és que les victòries plenes mai arriben, i les lluites són llargues i interminables. Paciència i persistència, intel.ligència en la col.laboració, i picardia en identificar allò que es camufla d'interessat entremig la gran massa. ■

Font: biblioteca.tortosa.cat